

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

8 de Bona fide requisita in vsuptione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

existimabas, & ego quoque, l. 3. eod. quod possessum est post mortem patris ex diuisione facti per patrem, l. 1. §. fin. eo. auctore prætoris, l. iuste possidet, x. l. perm. sceris, 52. de acq. possess. P. l. qui auctore, 180. de reg. iur. ad iudicationem quasi de communi fundo, l. si per errorem, 17. de vsucap. P. cessione, l. non solum, 33. §. si mibi Titius, de vsucapio. P. & aliis similibus modis. Communeque & veluti substantialitate esse videtur omnibus præscriptionibus seu vsucapionibus, vt qui possidet, vtatur re tanquam sua, & possideat tanquam suam: alioquin enim, si alio animo, & alia opinione possideat, tunc præscribit, gl. in l. 1. §. sufficit, in ver. iure, de aqua quor. P. rext. in l. 1. §. Julianus recte ait, & l. si de iur. act. prima, P. l. 1. §. aristo, de aqua quor. Hinc fuit necessaria vsucapio pro suo, non valde curantibus Iurisconsultis de examinatione nominis titularum. Cum & inter iustas causas præscribendi sit domini negligentia, l. furum, 27. de vsucap. P. & patientia eius ab alio res suas possideri permittentis, l. 2. C. de acq. poss. l. alienationis, de verb. sig. traditionisque instar patientia, & voluntas domini in alium rem suam transferre volentis, quæ rata esse debet & pro iustissimo titulo, l. r. aditionibus, C. de pact. §. per traditionem, de rer. diuis. cum similibus. Et qui non impedit, videtur pati & consentire, l. & si forte, §. i. si fer. vind. P. l. 2. §. voluntate, sol. matrim. P. maxime hodie, cum non scientiam, sed negligentiam domini perpendamus in præscribendis rebus longo tempore 10. vel 20. annor. in corporalibus, eodem obseruando si res soli non sint, sed incorporales quæ in iure consistunt, qualis usufructus & ceteræ seruitutes, dummodo bono initio possessio teneatur, iust. in l. fin. de præsc. lon. temp. C.

¶ Bonum si initium præsumitur ex lapsu longi temporis, non secus quam ex alio titulo: quia longi temporis consuetudo vicem seruitutis, hoc est, constitutionis & tituli, obtinet, l. 2. de serui. Cod. Vtrumque explicat Vlpia. his verbis, Si quis diuturno vsu & longa quasi possessione, ius aqua ducenda nactus sit, non est ei necesse docere de iure, quo aqua constituta est, veluti ex legato vel alio modo, sed vtilem habet actionem, ut ostendat, per annos fere tot, non vi non clam non precario possidisse, l. si quis diuturno, 10. si fer. vin. P. Atq; regula videtur communis vsucapionibus, vt si ius commune non inducat præsumtionem contra præscribentem, non exigatur titulus, vbi est consuetudinis longæ auctoritas, c. 1. de præscrip. in 6. præsumitur enim pro possessore, quando non docetur de mala fide eius, §. commodum, de interd. l. ex. si at decretum, de iure sig. P. l. si quidem, C. de excep. Et res alienas possidens, vt rescripserunt Dioclet. & Maxim. Cæ. licet iustam tenendi causam non habeat, non nisi suam intentionem implenti, restitueri cogitur, l. si. C. de rei vind. Proinde ex sententia Arcadii & Honorii Cæ. cogi. possessorem ab eo qui expetit, iustitiam suæ possessionis dicere, inuisibile est, l. cogn. vi. de petit. hered. lib. 3. C. i. 31. l. negantes, de act. c. ex literis, de prob. c. 1. 2. §. 5.

De bona fide requisita in vsucapione. Cap. 8.

- 1 Titulus vsucapionis esse debet cum bona fide.
- 2 Bona fides possessoris, vel mala, a quo probanda.
- 3 In possessione bone, vel male fidei, quæ perpendenda.
- 4 Mala fides superueniens vsucapioni cepia, an interrumpat eam. Et num in omni tempore præscriptionis bona fides interuenire debeat. & seq.
- 5 Debitor non potest præscribere contra creditorem debitum.

¶ Vitus titulus, qui in vsucapione exigitur, bonam fidem postulat: alioquin iniustas & male fidei possessor non vsucapit, c. possessor, de reg. iur. in 6. c. veniens, c. vigilanti, & c. si diligenti, & c. si de præsc. l. si. C. pro hered. §. 1. de vsucap. Bonæ fidei existimatur possessor, qui aut ignorat rem esse alienam, aut qui eum qui vendidit, existimabat habere ius vendendi, veluti ratus eum esse tutorem vel curatorem, vel procuratorem domini, l. bone fidei, de verb. sign. P. l. qui a quolibet, de contrah. emt. P. Qui vero contrarium nouerat, male fidei iudicandus: imo videtur bonæ vel male fidei testimonium maxime ex conscientia propria possidentis. Quare qui iure possidet, si existimet se iure non possidere, neque procedit vsucapio, l. si fer. 31. §. 1. de vsucap. quia non possidet, qui non habet animum possidendi, l. 4. §. si pupillus, de vsuc. P. Præsumitur porro quilibet bonæ fidei possessor, nisi contrarium doceatur, l. verus, C. de procurat. ca. fin. de præsum. l. merito, pro soc. P. & præsumitur ignorantia rei alienæ, vbi conscientia non probatur, l. si de rei vindic. C. l. cogi, de petit. hered. C. Et pro possessore, vt antea dictum, facit & auctoritas lapsi temporis, vt omnia vt oportet presumantur transacta, l. qui in aliena est possessore, §. sed & si non adieris, de acquir.

hered. l. sciendum, de verb. oblig. P. Et actore contrarium non probante, reus abluetur, l. qui accusare, C. de edendo. In quo lubens discedo a sententia Baldi & aliorum, qui in l. 2. C. de seruitutibus, existimant eum, qui se in seruitutis possessione esse contendit, probare debere bonam fidem, per l. si quis diuturno, si ferui. vindic. P. vbi sufficit dicere possidentem, se non vi non clam non precario possidisse: quum tamen illa lex oneret possessorem ad probationem possessionis, sed non ad probationem qualitatis. Et ita qui obicit malam fidem præscriptioni, probare debet, l. pen. C. de emt. §. non solum, l. et qui agit, de prob. in P. l. actor, C. eod. nisi per se manifesta sit mala fides, veluti si quis detineat ex contractu contra prohibitionem legis initio, l. quem admodum, de agric. & cens. lib. ii. C. vel si a procuratore colludente secum in fraudem domini, vel ab eo quem scit pecunias in scortationes profusurum, emerit, in l. qui fundum, §. qui sciens, & l. si quis, de vsuc. P.

¶ Ceterum, vt quæ de mala & bona fide hic obseruanda sunt, facilius innoteant, perpendemus res, personas, & negotia seu titulos, de quibus dictum est. In rebus, initium, medium, & complementum temporis vsucapiendi: in personis, eas quæ per se sibi acquirunt, & quæ nomine alieno aliis. Initium refertur ad tempus tituli & quo contrahitur, quo tempore debet adesse bona fides, l. 2. pro emto. Et in titulo pro soluto, tempus quo soluitur, l. 3. pro solu. P. Sic in aliis, in quibus, si initium mala fide initium sit, vitium hoc rem ita afficit, vt possessorem succedentem in eum male fidei possessoris comitetur, l. vitia, C. de acquir. possess. diuina, de vsucap. Vt nec per heredes bonam fidem emendari possit, l. fin. com. de vsucap. P. l. vn. §. hoc tantum modo, de vsucap. trans. nisi ex sua bona fide, non defuncti continuata, præscribere velit, Alex. cons. 9. vol. 4. Toties & bona fides requiritur, quoties reiteratur adeptio possessionis, etiam sine nouo titulo: vt si quis vi de possessione deiectus, rursum in possessionem redeat. Nam si tunc cognouerit alienam, non vsucapit, l. qui fundum, §. qui bona fide, pro emt. P. ¶ Quod pertinet ad superuenientem tamen medio tempore malam fidem, placuit eam non interrompere vsucapionem iure ciuili, l. vn. §. pen. de vsucap. trans. potissimum in præscriptionibus longissimi temporis 30. vel 40. ann. quia nec in illis titulus exigatur, l. omnes, & l. scit, de præsc. 30. vel 40. an. Iure tamen pontificio responsum, nec ita posse esse sine bona fide, ca. si diligenti, c. vigilanti, c. si de præsc. l. possessor, de reg. iur. in 6. Et putant in hoc corrigi iura ciuilia, gl. Innoc. Imo. Panor. ad c. si de præsc. Ang. & Imo. ad l. sequitur, §. si viam, de vsuca. P. Hic certe ambigua controuersia est in longissima præscriptione: nam in alia, superuenientem etiam ciuili iure malam fidem, vitare eadem expresse responsum videtur, & ex possessore legitimo per eam fieri prædonem, l. sed et si lege, §. de eo, de petit. her. l. si a me, de iud. P. l. certum, de rei vind. C. in si. illorum, in si. de offic. iud. l. iurigeniti, §. sine autem, de pact. P. l. si quis emtionis, §. de præsc. 30. vel 40. an. Dubiū facit contra præscriptionem, quod si admittamus malam fidem prodelle, dicamur impingere in præceptum iuris, alterum non lædere: & in aliud, ius lauari cuique tribuere, l. 1. §. iuris præcepta, de iust. & iur. P. §. iuris præcepta, eo apud Iustinum. Et contra præceptum D. Pauli, vt nemo circumueniat in negotio fratrem suū, 1. ad Thell. 4. quodve quis ex sua malitia reportet commodum, l. in fundo, de rei vindic. P. l. si cui, de serui. c. plerumque, 23. de rescri. Alioquin contra iuris constitutiones, l. ne ex dolo, de dolo, P. lucrum consequetur ex eo, quod reprehensionem & poenā meretur. Subinde nemo legis auctoritate decipi debet, l. de his qui ven. etus. impe. C. Et iura lapsis, non decipientibus subuenire solent, l. 2. & 3. si minor se malo dix. C. l. 2. ad senatus cons. Sylla. P. Addere licet, tempus solum non videtur sufficiens ad inducendam vel tollendam obligationem, l. obligationum, §. placet, de actionibus. P. l. si certis annis, Cod. de pactis. Quamuis non ignorem Bartolum, ceterosque fere omnes interpretes, existimasse illinc expiendam hanc præscriptionem triginta vel quadraginta annorum, Bart. in l. omnes. num. 3. & alii Doctores, de præscription. triginta vel quadraginta annorum, & idem Bartol. in l. final. rem ratam haber. Contrariam autem sententiam firmare videtur negligentia creditorum, & possessorum vitia publica, & alia quæ viuapionem fouent tractatum, de quibus Deo fauente postea. Quamobrem existimo verissimum esse in foro conscientiæ, semper possessorem, qui nouit aliena se possidere, ad restitutionem teneri: neque dimittatur peccatum, nisi restituatur ablatum, ca. cum re, de vsuris, ca. peccatum, de regulis iuris. Neque vsucapio, quæ bono sine inducta est, tutum peccandi præsidium impiis esse debet, & quæ ignorantibus peccato non adscribuntur, scientibus & improbis excusationi non debent

debet esse: neque improbus pro puritate tempus prætere-
debet, §. 1. ut eccle. Rom. 10. o. ann. gaud. præscript. Et tanto grauiora
peccata sunt, quanto diutius animam tenent irretitam, c. si de con-
suet. c. cum haberes, de eo qui dux. in mari. quam prius poss. per adul.
c. cum in ecclesia, de simon. Ita recte Bart. in l. omnes populi, de inst. &
iur. P. adde l. conuenire, de pact. dot. P. existimat, neq; statutum mu-
nicipale, vel legem valere de hoc, quod inducat ad peccatum.
Quod autem pertinet ad ius fori & controuersiarum distinctio-
nem amitterem: nunc mala fides possessoris superueniens nota
sit & probata, vel probabilis, an vero ignota alii quam possessori.
Nam in primo casu, arbitror iudici Christiano sequendum id esse,
vt quandoque nouerit malam fidem, iubeat possessionem re-
linqui per iam explicatas rationes. ¶ Possimū t̄ si agatur de ipso
debitore, qui per se contraxit, & qui nunquam quidem proprium
ignorare impune potest. Et ita nunquam præscribere poterit ac-
tionibus creditoris, iuxta sententiam quoq; Host. in c. per tuas, de
donat. Io. Andr. ad c. 2. de except. & Card. ad c. vigilanti, de præscript.
Quid enim meruit creditor, vt actione priuetur, qui gratiam fe-
cit debiti per patientiam longam debitoris? Ingratissima enim est
retributio ei, qui nec vitras accepit, sic enim intelligo, & benefi-
cium contulit, suo priuari, vide alias rat. apud Gui. Pap. decif. 199.
Quod si quis dicat heredē debitoris posse præscribere 30. vel 40.
annis hoc debitum præmortui, hoc verum quidem dicemus, si li-
gnorauerit debitum, nec interpellatus fuerit. Et ita ex sua perso-
na, nō defuncti præscribere poterit cum bona fide. Quod si mala
fide vel incipiens, vel superueniens sit tantum cognita possessori,
aut non fuerit probata, quod pertinet ad iudicium cōtentiosum,
tutus certe erit possessor, quia iudex tantum secundum allegata &
probata iudicat, l. licet inas, §. veritas, de off. præsid. P. cum siml. quan-
do illa scientia est secreta possidenti, & nullus apparet actus ex-
trinfecus, iuxta l. si scit, de vsucap. de occultis solus est iudex Deus,
c. cognouit, 2. q. 5. At in cōscientia qui nouit rem se possidere alie-
nam, & ita iniuria & damno alterius, vt est & prædo, nisi restituat,
& reus est delicti coram Deo. Iisdem fere rationibus controuerti
potest quæstio, num superueniens mala fides post completam vsu-
capionem, seu præscriptionem, nullam faciat præscriptionem:
quam varie soluit gl. in c. vigilanti, de præscript. Ego tamen verissi-
mam illam arbitror sententiam, si quis rem alienam possideat o-
neroso titulo, puta emtionis, permutacionis, solutionis, posse re-
sine serupulo retinere, si ei damna non refarciantur, c. quod debe-
tur, 14. q. 1. At si ex titulo lucratiuo, puta titulo donationis, legat
hereditatis, &c. non posse iuste retinere ex eo, quod sit aperte re-
e alienam, & iniuste per tempus præteritū possessorem, l. qui an-
tem, §. si quid cum pupillo, que in frans. c. r. P. Scio cautelam quãdam
obiciat Tho. Ferrario, c. aut. 38. his acquissimis rationibus. Scio &
rationes quãdam adferri posse ex constit. regis, quibus si intra
sex menses a prepositis vendita minutatim non petantur, cautum
est ne peti possint. Suntq; alia id genus, que creditorum malitiæ
& auaritiæ occurrunt. Sed ea non elidunt conscientiam debito-
ris, si sciat se debere, nec defendunt a peccato, si non soluat quod
nouit se debere. Neque sunt texendæ excusationes in peccatis: vt
consulte faciant iudices, qui non obstantibus istis, si liquido ap-
paret de debito, debitores condemnant.

De personis pro bona vel mala fide con- siderandis. Cap. 9.

- 1 Præscriptio per nobis subditos cuius bonam vel malam fidem de-
siderat.
- 2 Procuratoris bona vel mala fides ex persona mandantis motien-
da.
- 3 Mala fides prædecessoris an nocent successoris.

Quemadmodum t̄ per nos ipsos & per alias personas acqui-
rimus nobis: ita pro nobis quæsit vsucapione, & nostram
& aliorum exploramus bonam vel malam fidem. Quare in quæ-
sit nobis per filiosfam. vel per seruos ex causa peculiari, nō no-
stram, sed illorum consideramus fidem. Et proinde si illi aliena in
ea causa mala fide possideant, etsi nos ignoremus, impeditur vsu-
capio. l. 2. §. procurator quoq; uersus seruus tuus pro emto. P. Et con-
tra, si seruus meus bona fide emerit peculiari nomine, & ego re-
scierim alienam esse, procedit iure ciuili vsucapio, quia initiū pos-
sessionis sine vitio fuit, d. l. 2. §. si seruus, l. cum qui a furioso, §. prætor
ait, uersus d. enim, de publi. in rem actio. P. Dummodo dominus vel
parens præterites non fuerint cum emeretur res, nec sciuerint esse
tuam rem alienam: etenim quia tunc ipsi prohibere poterant, ne

emeretur, non prodest ignorantia & bona fides rem peculiarem
tractantium, l. mo. de lib. cau. ¶ Porro t̄ in procuratoris persona,
vel eius qui mandato nostro euit, bona aut mala fides ex mandante
colligitur, d. l. mo. & l. in seruo, eo. l. 2. §. Pompo. pro emt. li enim &
similes, qui ministerium voluntatis alienæ exequuntur, non con-
siderantur in propria persona, l. Sulpitius, de don. int. uir. & v. l. 1. &
licet, de const. pec. P. ¶ At t̄ in successore testamentario & ab inte-
stato mala fides prædecessoris nocet ei, & ideo vitiose possessionem
rem a præmortuo, vt furtiuam, non vsucapit heres, l. 1. §. heres quo-
que, de vsuc. P. l. si. C. pro hered. & l. cum heres, de diuerf. & temp. præ-
script. Quia vitia possessionum transferuntur in heredes, l. vitia,
C. de acq. poss. Et heredes succedētis in vitium possessionis par for-
tuna cum defuncto habenda est, l. 2. §. si de fruct. & l. i. expens. Vt &
bona fides defuncti iure ciuili, si successor postea rem alienā sci-
uerit, prodest successoris, §. diutina, de vsuc. Facit 2. quod hereditas
ipsa hic consideratur, & vicem defuncti sustinet, l. si quis pro em-
tore, §. 1. uersus Marcellus, eo. P. l. hereditas, de acq. rer. dom. Tertio, he-
res & defunctus pro eadem habentur persona, §. 1. de iur. iur. an. in
Auth. l. cum heres, de diuerf. & temp. præscr. Et 4. nemo plus iuris in
alium transferre potest, quam ipse habeat, l. traditio, de acq. rer.
dom. l. si uis uersus, C. de lega. Et hereditas successi in ius, quod de-
functus habuit tempore mortis, l. hereditas, de reg. iur. l. nihil aliud,
de verb. sign. Et proinde heredes tenentur exonerare conscientiam
defunctorum, quibus succedunt, c. si de sepul. Guid. Pap. decif. 416.
nr. 8. & ad restitutionem iniuste quæsitorum, maxime si res ad il-
los peruenierint, l. i. ex del. def. in quam hered. ten. C. l. 1. ut actio ab
her. & con. hered. inasp. C. Contraria ratione, quia per singularem
successionem, quis nō succedit in uniuersum ius tradentis, vt per
legatum: quiaue receptum est, cum onere heredis luendi rem a-
lienam a testatore legari posse, §. non solum, de lega. l. cum rem alie-
nam, C. eo. mala fides donantis, legantis, vel vendentis, vel alio ti-
tulo singulari concedentis, non obest accipienti, qui putat dan-
tem esse dominum, & est in bona fide, l. an uirius, de diuerf. & temp.
præscr. Sed & successor uniuersalis, qui ex persona defuncti, quæ-
erat in mala fide, continuare non potest possessionem, tamen ex
sua persona a se incipiendo præscribit, l. apud Celsum, §. de auctoris,
de excep. do. P. cum adminiculo sui auctoris & sua cautela, l. Pompo §.
cum quis, de acq. uel am. poss. P. Existimauerunt autem post Salyc.
aliqui, in Auth. male fidei, de præscr. lon. temp. quia auctoris admini-
culo particularis se a per fere successor vitium, vitium male fidei
ad particularem etiam successorem trāsire. Quod & ego probo.

De effectu vsucapionis. Cap. 10.

- 1 Præscribens excipit & agit ut dominus contra quæsumq;.
- 2 Præscriptionis exceptio impedit litis contestationem.
- 3 Exceptione peremptoria iudex non potest supplere, si non obici-
antur a litigantibus.

Præcipuus t̄ effectus vsucapionis est, firmare dominium pos-
sessoribus, l. 1. & 3. de vsuc. P. l. traditionibus, de pact. & nos pau-
lo antea, in simon. & vt is, qui rem vsucepit, aduersus vindictam
exceptione tutus sit, l. venditioni, 4. de vsuca. pro emt. C. l. 1. de vsuc.
pro don. C. Possit & aduersus eum, qui sibi fortuito possessionem
euerit, actione tanquam dominus repetere, l. si quis emtionis, 8.
de præscr. 30. vel 40. ann. C. Et quia ad litas finiendas vsucapio au-
toritatem habet, l. fin. pro suo, P. ¶ Ideo t̄ & impedit obiectio vel
exceptio vsucapionis, litis contestationem, c. 1. de lit. contestat. in 6.
Soc. in c. cum olim, nu. 19. eo. ap. Greg. Guid. Pap. decif. 416. Verumta-
men obseruandum est, hanc exceptionem vsucapionis, ita demum
prodesse ei qui vsucepit, si obicitur ab eo. ¶ Nā t̄ si non obicia-
tur, iudex non potest hanc supplere & admittere, Guid. Pap. decif.
221. Bar. Chass. ad §. 8. ad verb. sunt uniformes, annot. fin. nu. 4. tit. des
forests, palturages, & riuieres, in consuet. Burg. Sicuti in iure patet,
idem responsum in ceteris exceptionibus, quæ si non opponan-
tur, non habita ratione eatum, ac si non competere, a iudice
pronuntiat. Quod illustrat pluribus probationibus Guido Pa-
peus, quem uideo d. decif. 221.

De rationibus inducendæ & approbandæ vsu- capionis. Cap. 11.

- 1 Vsucapio ad conseruationem rerum pertinet, & alia, ut per tot. C.
- 2 Negligentes legibus puniit.
- 3 Lites minuere scopis Iurisconsultorum.
- 4 Vsucapiones nem sunt contra naturam dispositum.

Pluribus t̄ possem firmare rationibus utilitatem, & causam
sam vsucapionum & præscriptionum, nisi me stylis ad alia